25ՐԴ ՏԱՐԻ — ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 18 ՄԱՅԻՍ 1894 — ԹԻՒ 815

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՇԱՀՆԱԶԱՐ
ԽՄԲԱԳՐԱՏՈՒՆ
Գ. ՓՈԼԻՍ, ՂԱԼԱԹԻԱ, ԷՍԿԻ ՊԱՆՔ ՕՍՄԱՆԻ
Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն
ետ չի դարձուիր

Bureaux du Journal HAÏRÉNIK
GALATA, ancien local de la BANQUE IMP. OTT.

10 ՓԱՐԱՅ

ՀԱՅՐԵՆԻՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Գոլոյ համար	300	Ֆր.	75 դրշ. Մէճիտ
» »	150	»	40 » »
Գաւառներու	300	»	100 » »
»	150	»	50 » »
»	75	»	25 » »
Օտար երկիր	300	»	25 Ֆրանք
Ռուսիա	300	»	10 րուպլի

Թղթատարի ծախքը Խմբագրութեան վրայ
(Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրշ. փուստայի փուլը 100 գրուշի տեղ)։

غلطه اسکی بانق عثمانیه‌ده
غزه‌جیلیك اداره‌سنه

10 ՓԱՐԱՅ

ՊԱՇՏՕՆԱՊԷՍ ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ

Ուսումնական խորհուրդին պաշտօնական թերթին, Մաէրի, երկրորդ թիւն ալ հրատարակ ելաւ։ Դասատուութիւններու հաւաքածոյին մէջ ուղղակի դլուխ մը կայ. Յ. Ոսկեբերանի դրաբար մէկ հատուածին վարդապետական թարգմանութիւնն է Յ. Սեթեանի կողմէ։ Թարգմանիչը էջիէնտին դրաբար հատուածին վրայ բերականական եւ լեզուաբանական բացատրութիւններ ալ դրած է։ Ու այդ ամէնքը միասին այդ պաշտօնական թերթին մէջ գրեթէ կերպով ցոյց կուտան թէ ինչ մեծ անջրպետով մը իրարմէ կը բաժնուին դրաբարն ու աշխարհաբարը։

Անոնք որ դրաբարը դպրոցներու մէջ առաջին դասարաններէն իսկ պարապուիլ ընել կ'ուզեին, օր մը վերջապէս ղդային թէ ընդհանրութիւնը պէտք եղած չափէն ծանր միամիտ համարելու է համարձակ հանդիսացող եւ խնկոյն եռ պիտի գառնայ գրաբարի։ Ա.յն ատեն բոլոր ուժերնին տալին ուրիշ փղդապետութեան մը, այն է թէ աղէկ աշխարհաբար դրելու համար աղէկ գրաբար գիտնալու է, թէ նոյն իսկ պարզագոյն մաքուր աշխարհաբար մը չարտադրելու համար անհրաժեշտ է լաւ գիտնալ գրաբարի կանոնները, հոլովները, պարզութեանց կազմակերպութեան եւ նախդիր, բառերուն իմաստը։ Այս տարիքութեանց ալ շատ անգամ պատահմանուելուն թէ ամէն բան աշխարհաբարի մէջ գրաբարի հետքերն է։ Երկու լեզուներուն մէջ ու պարբերութիւնները միեւնոյն կերպով կը կազմակերպուին, ոչ ուները նոյնանման են եւ ոչ ալ բառերը շատ անգամ միեւնոյն նշանակութիւնը ունին։ Լաւ աշխարհաբար դրելու համար պէտք է լաւ մը մտնալ գրաբարը։ Այս ամէնը տարիքութեանց դրաբարի պաշտօնական ներկայացուցչները բացատրութիւններով կը պատասխանին, ու մէջտեղ դրած բոլոր հատները գրեթէ անբաժան միացին գրաբար տարիքներու կողմէն։ Բայց ահա այն հանդէսը, որ կը հրատարակուի «Ընդ. վերատեսչութեան Առաջնական Խորհրդոյ Ազգային Կեդրոնական Վարչութեան» կողմէ ցոյց դործնական կերպով հատատանել թէ արդարեւ ինչ որ կ'ըսէինք շատ չնշմարիա էր։ Գրաբարը կրնայ ինքնին շատ գեղեցիկ ըլլալ, վեհ ըլլալ, գաղդրալուր ըլլալ, սուրբ ըլլալ, ամէն բան կրնայ ըլլալ, միայն աշխարհաբարի առաջնորդ չի կրնար ըլլալ։

Ց. Սեթեան էֆէնտիի աշխարհաբարը լաւ է, դիւրահասկնալի, հարիւր ամենափոքր տարբերութիւն մը չունի մեր աշխարհաբարէն։ Իր սովորական գրուածքներուն մէջ այդքան պարզ, բնական չի գրեր, վասն զի միտքը կը չարչարէ դրաբարի մասնատելու համար. իսկ երբ դրաբարը աչքին առջեւ ունի եւ կ'ուզէ աշխարհաբարի վերածել, այն ատեն պէտք կը դդայ հեռանալու, որչափ կարելի է շատ, դրաբարի դարձուածքներէն ու ոճէն, եւ ահա ահա անոր համար է որ լաւ ալ աշխարհաբար դրած է, վասն զի դրաբարին չի հետեւելու հարկին մէջ գտնուելը է։

Այդ հատուածին թէ՛ դրաբարէն եւ թէ անոր աշխարհաբարէն քանի մը տող նոյնութեամբ առաջ բերենք։ Հրդեհի մը նկարագրութիւնն է.

«Ան դ իսկ տեսանել եւ դբաղումբ
«պատկերն զոր ապրի ապրի նկա-
«րուք քանգակեալ դիշխալ, յորժամ
«ձեղունքն բանայցին եւ մերկ յար-
«կայն լինիցին, բաղում անչքուա-
«թեամբ մերկայեալ խանձատեալ
«նշալաւակ կայցեն. եւ զապրի ապրի
«վնանդելման, եւ զսակեղէնն եւ
«զարծաթեղէնն անօթոն, զոր յան-
«կարծ ուրեք տանուտէրն հանդերձ
«իրօք փիայն առնուցանէ, ապրող
«ազգատներու արկղերն եւ
«խոնկի տանոնեղն, տանոր առիները
«վնանգումայն, հրդեհին չնորհիւ,
«դռնհիկ հանդիսատեղի մը կը դառ-
«նան։»

Հիմա բաղդատեցէք եւ տեսէք ո՞րն է այս դրաբար հատուածին մէջ աշխարհաբարին պիտանի եղող մէկ բանը։ Այսպէս ալ է ամէն դրուածներուն մէջ։ Այն դատատուն որ առջեւրնին պիտի ոսվերցնէ թէ աշխարհաբարը դրաբարով կը գրուի, հետեւեալ խրատը պարտաւոր է տալ անոնց։

—Սիրելի աշակերտներս, աշխարհաբարին առաջնորդը դրաբարն է, պայմանաւ որ բնաւ առաջնորդին չհետեւիք։

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆԻՆ «ՀԱՅՐԵՆԻՔ»Ի

ՄԵՆ-ՀՈՐ-ԳԻՒՂ, 12 մայիս

Վեհակից առաջնորդ Տ. Ստեփաննոս արքազան Ծովակիմեան ապրիլ 30ին եւ կաս Ռէրէմէթ գիւղ եւ մայիս 8ի կիրակի առաւօտ պատարագ մատուցանելով՝ գիւղին Ս. Մինաս եկեղեցիին վրայ երկու քահանայ ձեռնադրեց։ Շրջակայ գիւղերէ եկեղեցական եւ աշխարհական մեծ բազմութիւն ժողվուած էր։

Նախկին քահանան որ ծերութեանը եւ աչքերուն տկարութեանը պատճառով քահանայագործութենէ կը դադրի, Առաջնորդ հօր որոշմամբ ամսական 50 դրուշ պիտի ստանայ գիւղէն։

Մայիս 10ին Առաջնորդ սրբազանը եկաւ Մեծ-Նոր-գիւղ, ուր կ'աշխատի կարգադրել թաղականական եւ վարժարանական խնդիրներ, եւ ապագ-յորանի համար նոր գնուած Աստուածամօր պատկերը պիտի օծէ։

Յետոյ պիտի մեկնի Միջագիւղ եւ անտի Չէնկիլէր՝ անձամբ յառաջ վարելու Չէնկիլերի եկեղեցիին չինութեան գործը։

* * *

Խոզակի գիւղին անկումը որպէս թէ բաւական չէր, պարտէզներն ալ մեծապէս վնասուեցան այս օրերս. գրեթէ ամբողջին [illegible], մասը ոչնչացած է. կան որ իրենց ջերմի որդերը թափելու սկսած են. կը վախցուի որ թթենիի տերեւները չատ սուղ ըլլան այս տարի։

Այգիներէն ալ մաս մը վնասուեցան այս տարի խպա կոչուած փոքրիկ որդերէ, որ թէեւ ամէն տարի կը դտնուին, բայց այս տարի աւելի անյագութեամբ կրծոտին օրթերու նորածիլ ճիւղերը։

Ջիթենիները եւ ուրիշ հունձքերը առ այժմ լաւ կ'երեւին։

* * *

Դարմանը իր գիւղագործութեան եւ մեծ վայելչութեան լուծութեան մէջ է, մանաւանդ մեր գաւառին համար ուր բնութիւնը ամէն բան առատօրէն չնպաստած է։ Լեռները, կանաչ դիրեթներու պէս գեանչն վեր պոռթկացած, ամէն կողմէ կը շրջապատեն դաշտերն իրենց տարբեր հունձքերով. աւելի արեւմտագէմ մը գեղատիրա արտադրութեան կը նմանին։ Հոս, նորնոս ցորենի դեղնորակ կանաչը հովէն կը ծփայ, հոն մարգերուն մէջ տարաղնուած կակաչներ իրենց կարմիր բաժակներով արեւագոյն կը ներկեն, մէս կողմէն վաչի արտերն իրենց չաքրտ (խաժակն) ծաղիկներով վոքրիկ լճակներու պէս կը տարածուին, եւ առանց չորչջը, վերն ու վարը կը շրջանակեն այգեստանները, թթատառներ եւ մշտադալար ձիթաստաններ։ Ասոնց մէջտեղ Նիկիոյ դեղաճիծաղ լիճը արեւուն ճառագայթներուն տակ փալփլելով, բնութեան գեղեցկութեան լուսապակը կ'ըլլայ։

Գիւղացիին համար մայիս ամիսը աշխատութեան եւ յուսոյ ամսան է. իր ամենէն ծանր ծանր աշխատութիւնները այս ամսին մէջն են, բահել, բրել, կորել, մաքրել։ Առաւօտնէ մինչեւ իրիկուն դաշտը արեւուն այրող ճառագայթներուն տակ կ'աշխատի անտրտունջ, քրտինքը ճակատէն ազբիւրի պէս կը վազէ, ամբողջ մարմինը քրտինքի մէջ լողիկ, ծով ջուրերու մէջ է, չապիկը ջուր կտրած։ Բայց ուրախ է, միշտ երգով մը կը սկսի եւ երգով կը վերջացնէ իր գործը։

Աշխատութիւնը չի չէզոքանար միայն երիկ մարդերուն վրայ, կինն ալ չատ գործեր ունի տունը, եւ երբեմն կ'ընկերանայ երկանը դաշտային աշխատութեանց մէջ։

Շերամներու որդերը մէկ կողմէն կ'ուտէն. ձիթենիներ առատ պտուղով լիքը ծաղկած, այդիները իրենց նորածիլ ճիւղերուն ծոցէն խաղողի կուղերը ցուցնելով դիւղացիին խելքը գլխէն կը տանին, որ գալիքին վրայ միշտ վըստահ եւ լաւատես, ներկային տաժանակիր աշխատութեան մէջ ոսկեզօծ երազներ կը հիւսէ։

Աշխատութիւնը չէ որ կը սպառէ գիւղացին եւ կը դառնացնէ անոր կեանքը, այլ ձանձրոյթը. երբ ձմեռը գայ եւ դաշտի գործը ստիպողի փակուիլ չորս պատի մէջ, այն ատեն կը սկսի մտածել թէ ի՛նչպէս անցընէ իր օրերը. կան ալ որ դժբաղդաբար իրենց ձանձրոյթը փարատելու համար կը դիմեն այն տեսակ միջոցներու, որք միրենք կը սպառեն նիւթապէս եւ բարոյապէս։

Իր ձմեռուան գլխաւոր միսիթարանքն են ատաղ տօներն ու տաղաւարները որոնք այդ եղանակին մէջ աւելի խտացած, պահ մը անոր միտքը ու սիրտը աշխարհի տարակուսութիւններէն վեր կը բարձրացնեն, որավ աւելի ոգորուած կուրծք կուտայ ամէն տեսակ նեղութիւններու դէմ։

Գիւղացին երբեք Ատուծոյ եւ մարդոց հետ քէն չըներ. եթէ հունձքերը յաջող չերթան —մեղքէն կը, կ'ըսէ. եւ աչքերը կը յառէ գալիք հունձքին նեղցնելով սակայն իր սիւտճէն։

Բայց իր ծանր ծանր աշխատութեանց մէջ չի մոռնար ո՛չ կիրակին, ոչ տօնի օրը եւ ոչ ալ պրօսանքի օրը։

Մայիս 7 Ռէրէմէթի օրն է. հոն ըմբռնամարտութիւն կայ, ամէն կողմէ գունդ գունդ կը թափին հոն։— Այս տարի Ռէրէմէթ աւելի հոգեւորական գործերով զբաղած այդ պաշտօնը յանձնեց իր զրացի Զաքըրը գիւղին, ուր եազը վեհիլիճաններ կրկին մէջ երեւցան. հանդիսատեսներու մէջ կ'երեւէին պաշտօնական անձեր ալ, ինչպէս Բաղաքի գայմագամ պէյն եւ երեւելիները Բազար գիւղէ եւ Մեծ-Նոր-գիւղէ։

Ռէրէմէթէ քանի մը քայլ վեր կը գտնուի հանքային ազբիւր մը, ըլրաձի անուն, որ այս անունը առած կը կարծուի իր ծծմբային աւեւաղիկ (գաղջ) ջուրէն. չէջանակաձեւ բնական աւազան մըն է, որուն եղերքը գտնուած պարսպալի մը մնացորդները եւ մէջի քարերը կը ցուցնեն թէ հոս հին տաճեն չինուածքներ կեցած ըլլալու էին։

Մայիս 7ին հոս կը գիմեն մանաւանդ յոյները, եւ քիչ մը աւելի վար հանքային ուրիշ ազբիւրի մը տիղմէն քրտուելով հոս կուգան կը լուացուին, եւ ասով իրենց վէրքերը կը բուժուի կ'ըսեն։ Ըլըճանի եղերքը գտնուած թուփերուն վրայ այցելուները կը կապեն իրենց զգեստներէն թել մը։

Ռէրէմէթի գլուխն վերեւ պահպան հրեշտակի պէս կը կանգնի Զաքարը։ Ծանօթ պատմութիւն մըն է թէ ինչպէս մեր ճգնաւոր Արիստակէս հայրապետը ըմբերանելու համար. չարաչար Արիսականները անոնց արօրով վարեց Նիկիոյ լճակը, պատմութիւն մը որուն հիշատ քարէ պատկերը կը գտնուի Ռէրէմէթի եկեղեցիին տաճարի դրան վրան, ուր կ'երեւի մեր հայրապետը եզները մղելով ջուրին մէջ. միւս կողմանէ կարծես թէ հրաւէր կը կարդայ հերետիկոսներուն որպէս զի եթէ հաւատք ունին, ցանեն եւ քաղեն։

Ռէրէմէթին կը պատմէ թէ ի՛նչպէս Արիոսականք վախնալով գիւղերանց ըսպաննելեն հայրապետին կառքին լծուած ջորիին եւ իշուն գլուխները, որպէս զի չկրնայ շարունակել իր ճանբան, եւ թէ հայրապետը առաւօն կանուխ դարձեալ գլուխները տեղերը դրաւ, միայն սբ. խաչմամբ ջորիին գլուխը իշուն անցուց, եւ իշունը ջորիին։

Զազախ աւելի սարի մը վրայ փոքրիկ դպրատան մըն է, ուր դասրոյ ծառեր իրենց չուքը կը փռեն։ Պաղուկ ջուրմըն ալ կը բղխի. հոս գիւղիմիցին կը ցուցնէ պատկառոտ դուրգուրանքով այն քարը որու վրայ յայտնի կը տեսնուին ջորիի եւ իշուն ոտքերուն հետքերը, կ'ըսէ թէ այդ հետքերը կը չարունակուին մինչեւ Նիկիա։

Հոս գերեզման մըն ալ կայ, սակայն թէ որո՛ւ ազդականութիւնը յայտնի չէ, միայն թէ ձիվլիկ ատէին եւ բազին մէջ երեւցեր է եւ պատուիրեր է որ միշտ նորոգ գանի։ Այսօր ալ անոր գլուխն երբ փոքրիկ նեղութիւն մը գայ հոն կը փութայ եւ կ'անցընէ նեղութիւնը։

Զազախ ուխտի կուգան ընդհանրապէս անոնք որոնք մանչ զաւակ չունին, ինչպէս այս տարի ալ կային մատաղ ընտանեաց, եւ քանի մը երիտասարդներ, որոնք 4-5 տարիէ օխանոց քարեր աւելնամեծ դժուարութեամբ կը բերէին եւ կը բարձրացնէին Զազախի գերեզմանը, յուսալով որ Զազախ իրենց փափաքը պիտի կատարէ։

Կը մոռնամ որ հասնին իրենց փափաքին։

Կ. Տ.

ՈՉ-ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

ՈՏԱՆԱՒՈՐԻ ՄԸ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

ԲԱՐԻԶ, 23 մայիս

Նորավէպ մը չէ. գրական փշալից աշխարհին մէջ, Բարիզի դժուարին հրապարակին վրայ տարուած յաղթութիւն մըն է, որուն պատմութիւնը ընել կ'ուզեմ հոս։

Արշակ Զօպանեանի մէկ գողարիկ ստանաւորը, «Թաղումը», որ Հայրենիքի մէջ 1892ին հրատարակուած էր, երկու օր առաջ բարիզի դժուարահամ ընթերցողը ճաշակեց անյագաբար, մանքուր Ֆրանսերէնի թարգմանուած բարիզեան նրբաճաշակ մեծ թերթի մը մէջ, էfo տը Բարիին, որու կ'աշխատակցին գրական աշխարհի բոլոր իշխանները ու իշխանուհիները։

Այս առաջի անգամը չէ որ հայ երիտասարդ բանաստեղծին, Զօպանեանի անունը, ու մէկ գրածին թարգմանութիւնը կը տպուին բարիզեան թերթի մը մէջ. մէկ երկու ամիս առաջ Անրի Պօկրի, հզօր քննադատին վրայ գրած մէկ յօդուածն ալ տպագրուեցաւ գովեստներով ու չնորհակալութիւններով։

Գաւեմ թէ ի՛նչ պարագաներու մէջ, առանց Զօպանեանի գիտութեան, Արեւմտեան գաղափար մը ունեցաւ Ա. րեւելքի այս գգայուն ու խռովիչ բանաստեղծին վրայ։

Ժան Լօրէնի, «սարսռագին բանաստեղծ»ին մէկ թատերգութիւնը, Եանիքա, որ անցեալ փետրուար ամսուան մէջ ներկայացուեցաւ Օտէոն, եւ որ այնքան յաջողութիւն գտաւ, նեթ մատակարարած էր Զօպանեանի իր այնքան քնքուշ, այնքան նրբին ու համակ բանաստեղծական նկարագրութիւնը զբելու, որ հրատարակուեցաւ Հայրենիքի մէջ։

Կը խոստովանիմ թէ, առանց տոհմասիրական յատկնոտութեան, երբ իրը կարդացի բարիզեան թերթերու քննադատութիւններէն յետոյ, զարմացայ զմայլեցայ. ինքն իսկ «կախարդուած սրիմակի» մը մէջէն անցած էր կարծես ու իր հոգիին տուած թռչունի թեւերը, զրոս կ'երազէ, իր գրչին՝ «վարդաժպիտ երանգը» բնութեան։

Զօպանեան զիջանելով իր բարեկամներուն խնդրանքին, երբ թարգմանութիւնը Ժան Լօրէնի դրկեց, հետեւեալ օրը զարմացմամբ ընդունեցաւ պատիկ, նեղ, մութ կապոյտ գոյնով նամակ մը, սիրահարէ մը գրուած նամակ մը գոյգ սիրուհիին։ Կարդաց զայն, խռովեալ ու կարմրած, պտի փոքրիկ բա-

բախումներով. անակնկալ մըն էր իրեն համար, սիրուն անակնկալ մը որ նոր հորիզոններ ցոյց կուտար իրեն։

«Շատ քաղցր յուզմամբ մը կարդա-«ցի, պարոն, այն հոյակապ ու խան-«դավառ յօդուածը, զոր հաճեր էիք «նուիրել Նաթիսին։

«Հաւատացէք որ ղեցած հաճոյքս «չատ մեծ եղաւ. հաւատացէք մանա-«նաւանդ որ ինծի համար ախորժելի է «այսպէս ներկայացուիլ Արեւելքի ցեղե-«րուն զոր ամենէն աւելի կը սիրեմ։ «Ընդհանրապէս ամէն ձմեռ Ալճերիա, «Թունուզ կ'անցնիմ. այս տարի, եթէ «առողջութեանս տկարացումը ու խաղիս «փորձերը չըլլային, Գահիրէ պիտի եր-«թայի։

«Եթէ լաւագոյն բան մը չունիք ընե-«լու, հինգշաբթի օր մը կ'ուզէ՞ք մինչեւ «Օթէօյլ գալու հաճոյքը ընել ինծի, 45 «ռիւ տ'Օթէօյլ չատ ուրախ պիտի ըլլայի «անձամբ ձեզի շնորհակալ ըլլալու եւ «ձեզի հետ աւելի ընդարձակ ծանօթու-«թիւն մը հաստատելու։

«Ընդունեցէք, պարոն, երախտագի-«տութեանս հաւաստիքը։

ԺԱՆ ԼՕՐԻՆ

Այսքան սիրուն հրաւէր մը անպա-տասխան ձգել կարելի՞ էր, նոյն իսկ, ներելի՞։

Միւս հինգշաբթին գնաց Օթէօյլ, ու վերադարձին այնքան ուրախ էր, այն-քան երջանիկ որ «վարդաթոյր անուրջ-ներու երկիրէն» կը վերադառնար կար-ծես, «երազներու կապոյտ աշխարհէն»։ Ժան Լօրէն զինքը հին բարեկամի մը պէս ընդունած էր, երկայն ժամեր հետը խօսած, իրեն կարդացած էր ոտանաւոր-ներ ու յետոյ խնդրած էր որ ինք ալ, Զօպանեան ալ, իր ոտանաւորներէն հատ մը կարդայ։

Այսքան բարեկամութիւն, այսքան քաջալերութիւն Զօպանեանի համար շատ սիրուն նորութիւններ էին։

Կը տանի «Թաղումի» արձակ թարգ-մանութիւնը ու գոհ կը վերադառնայ երիտասարդ վարպետին շնորհաւորական ու քաջալերական բառերուն վրայ, բո-լորովին մոռցած թէ նոյն այդ ոտանա-ւորը իր ժամանակին, առաջին հրա-տարակութեանը, իր մկ քանի աշխա-տակիցներէն միայն գնահատուած էր։

Եւ ժամանակը մոռցնել տուած էր իրեն իր թարգմանութիւնը։ Ժան Լօրէ-նի ըրած միւս այցելութեանց մէջ, բա-րիզցի հմայիչ բանաստեղծը եւ ոչ մկ ակնարկութիւն ըրեր է իր պզտիկ բա-րեկամին հիանալի եղերերգութեան։ Հազար տարբեր խօսակցութեանց հետ, Ժան Լօրէն նկարագրել կուտայ Զօպան-եանի պոլսոյ եղեմական դրախտնե-րը, ու կը խոստանայ օր մը, մկ կամ երկու տարիէն, Պոլիս երթալ ապրելու համար ամիս մը Վոսփորի ոսկի արեւին տակ, անոր արծաթ ջուրերուն մօտիկը, ամբողջ ամիս մը գլուխական երազ մը ապրելու համար։ Ու Զօպանեանի, բա-նաստեղծութեան խօսքը չըլլար։

Անցեալ առտու (հինգշաբթի 17 մա-յիս) երբ Ժան Լօրէնի չաբաթական յօդ-ուածը կը կարդայի, օրը օրին վայրկե-նական տպագրութենէնց տակ դրուած խայթող ու վառվռուն յօդուածները, զարմացմամբ, գոհութեամբ, աչքերուս չհաւատալով տեսայ Զօպանեանի անու-նը իր արձակ բանաստեղծութեան քով, մեր սիրելի բանաստեղծին անունը Ժան Լօրէնի կեղծ անունէն քիչ մը վեր։ «Ան-տէրսընի ցոլքի մը մէջ թաթխուած քըն-քուշ եղերերգութիւն» կ'անուանէ Լո-րէն «Թաղումը», որ արդարեւ նոր է ու աքանչելի։

Իր արցունքներով կերոններ չիներ է Զօպանեան իր վոքրիկ մեռելին, ես իմ խնդերովս ու չնորհաւորութիւններովս պսակներ կը հիւսեմ իր սիրուն ու խար-տեաշ գլխուն։

Պ. ՓՕԼՕԼԵԱՆ

Արտաքին լուրեր

Ա Ն Գ Լ Ի Ա

Անցեալ հինգշաբթի օր Անգլիոյ թա-գուհին 75 տարին լրացուց. մինչեւ հի-մա միայն Անգլիոյ երկու վերապետ այդ տարիքը անցած են. Գէորգ Բ. որ 77 տարեկան մեռաւ եւ Գէորգ Գ. որ 82 տարեկան մեռաւ։ Յառաջիկայ յունիս 20ին թագուհիին գահակալութեան 57րդ տարեդարձը պիտի բոլորի։

Թագուհիին ծննդեան տարեդարձին առթիւ Անգլիոյ մէջ հանդէսներ կա-տարուեցան, բայց ամէն տեղ միեւնոյն օրը չկատարուեցան այդ հանդէսները։ Զանազան քաղաքներ հինգշաբթի տօ-նեցին, իսկ Լոնտոն չաբաթ օրը։

Երեսփոխանական ժողովը ելմտա-ցոյցի վիճաբանութեամբ կը զբաղի. 22 ձայնի մեծամասնութեամբ մերժուեցաւ առաջարկ մը որուն նպատակն էր յե-տաձգել տալ ելմտացոյցին առաջին յօդուածը, որ կը տրամադրէ աստիճա-նաբար աւելցող տուրքի ենթարկել մա-հուանէ եռքը ժառանգութեամբ փո-խանցուած անշարժ կալուածները։

Պահպանողական թերթերը կ'ըսեն թէ կառավարական ձայներու այս հաւեմա-տական առաւելութիւնը արդիւնք է մկ քանի միութենականներու բացակայու-թեան։ Այս անգամուան քուէարկու-թիւնը կարեւորութիւն չունի։ Ձմռուան պատերազմը պիտի սկսի առաջարկուե-լիք փոփոխութեանց առթիւ, մանաւանդ ոգեվից ըմպելիքներու տուրքի մասին։

—Անգլիոյ ծովային սպաները հայ-կերոյթ տուին Լոնտոն ամերիկեան շի-քագոյն ճիւղ մը ընելով։

Ժօրժ հառաչեց։ Չէր համոզուեր։

—Այդչափ դժուա՞ր է ինծի ըսելը։

—Ի՞նչ բանը։

—Ստակը ի՞նչի գործածելդ։

—Բարեգործական հաստատութիւն-ներու, կաթոլիներու...։ Մենք հարուստ ենք, բայց պարզ կ'ապրինք։ Մեր ե-կամուտներուն մկ մասը միայն կը ծախսենք...։ Ուստի մտածեցի մեր ա-ւելորդէն բաժին մը հանել աղքատ-ներուն...

—Բայց եթէ այսպէս չարունակես, աղքատը մենք պիտի ըլլանք։ Մտածէ՛ որ Պէրնրէթին օժիտ տալու է։

—Ո՛հ, դինքը չեմ մոռցած։

—Ուրեմն վերջին անգա՞մն է այս։

—Այո՛... հաւանականաբար...

—Տեսա՛ր...։ Ամագային համար բայ դուստ մը կը թողուս։

Եւ դորովանօք համբուրեց զայն։

—Ես ագահ չեմ։ Չեմ ուզեր բան մը մերժել քեզ։ Ուզածդ պիտի տամ քեզ եւ այս անգամ հետաքրքրութիւնս աւելի հեռուն չպիտի մղեմ։ Բայց, սի-րելիս Մարկրիթ, մի՛ մոռնար որ ըս-տիպուած եմ քու հարստութիւնդ մա-տակարարել եւ օր մը անոր հաշիւը տալ մեր զաւկներուն։ Ուրեմն մի՛ զար-մանար եթէ, երբ տպագային նորէն ստակ ուզես ինէ, ծախքերուդ ինչ ըլ-լալը հարցնեմ, — չէ թէ սովորական ծախքերուդ, ինչպէս արդուզարդի, պիպլօյի եւ այլնի համար ըրած ծախ-քերուդ, — այլ այն բացառիկ ծախ-քերուն, որոնք քիչ մը առնէն ի վեր ամբողջ ուշդ գրաւեր են...

Մարկրիթ գլուխը ծռեր էր եւ այս խօսքերուն տակ եղած յանդիմանու-թիւնը կը զգար։

Այո՛, օր մը պիտի պատասխրէր վերջապէս իր կեանքը վրդովող յոռետի դաշտնիքը յայտնել, եթէ Բաթօշ չզը-թար իր վրայ եւ մինչեւ այն առեն ա-ռածովը գոհ ըլլալով՝ ալ ուրիշ ստակ չպահանջէր։ Բայց ասիկա պարզ են-թադրութիւն մը, երազ միայն էր։ Ինչ պիտի ընէր եթէ Բաթօշ մինչեւ վերջը անզուսպ մնալով, չուանը բրթելու չափ քաշէր...

Այս բանը մոռացած առեն կը դա-ղար։

Ժօրժ այն օրն իսկ յիսուն հազար ֆրանքը յանձնեց անոր։

Մարկրիթ կարծեց որ Բաթօշ անով պիտի բաւականանար։

Նամակ մը գրեց անոր, — չէ թէ զինքը Անգլիր վռազցը կանչելու հա-մար, — կը վաճառար որ ամուսնին կը պատահի հոն, — այլ Սէնթ-Օնօրէ վռ-ազցը ժամադիր ըլլալու համար։

Բաթօշ արուեստ ժամուն սպասեց։ Մարկրիթ ստակը առաւ անոր եւ իր իրենց միջեւ ծագած անհամաձայնու-թիւնները ծնունդ են զիրար բաւական չճանչնալու եւ չգնահատելու պարա-գային։

—=—

Ֆ Ր Ա Ն Ս Ա

Պ. Քազիմիր-Բէրիէի տապալման առ-թիւ ըսուեցաւ թէ նախարարութիւնը ինքն արդէն պատրաստ մը կը փնտռէր փախուստ տալու, եւ ահա երկաթուղի-ներու սենտիքայի խնդրին մէջ տրուած աննպաստ քուէի պարագային օգտուելով քաշուեցաւ. վերջին թերթերը քիչ մը աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն կը բե-րեն այս մասին։

Անգլիա Պելժիքայի հետ համաձայ-նեցաւ Քոնկոյի ընչակաները գտնուած ընդարձակաձաւալ հողերու մասին, որով Ափրիկէի մէջ աւելի կը զօրանայ Մեծն-Բրիտանիոյ դիրքը։ Այս յաջողութիւնը պարտութիւն մը համարուելով Ֆրան-սական դիւանագիտութեան համար, ե-րեսփոխանական ժողովին մէջ հարցում-ներ պիտի ուղղուէին, ուստի Պ. Քազի-միր-Բէրիէ ուզեց մէկէն ելլել առանց իր քաղաքական պարտութիւնը ակներեւ պարզելու։

ՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐԸ

Բարիզ, 27 մայիս

Երեսփոխանական ժողովին նախա-գահ Պ. Շարլ Տիւպիւի յանձն առաւ կազմել նոր նախարարութիւնը. Պարո-նայք Բուէնքարէ, Տէլքասէ, Ֆէլիքս Ֆոռ եւ Պարթու կը մասնակցին նոր նա-խարարութեան։

—Առատութիւնէ ի վեր ձիւն կը տեղայ ի Բանթարլիէ, Զուիցերիոյ սահմանա-գլուխը։

Լոնտոն, 28 մայիս

Բեդրպուրիէն կը հեռագրուի որ մա-յիս 14 26ին հրատարակուած կայսերա-կան ուքազ մը կը հրամայէ որ կուսա-կալները եւ բարձրաստիճան պաշտօնա-տարները այլ եւս իրաւունք չունին նշա-նակել կամ հրաժարեցնել երկրորդական պաշտօնեաները։ Նիկոլա առա-ջինի օրով դայլմիւն ունեցող յանձնա-ժողովը կը վերահաստատէ, եւ անիկայ պիտի քննէ այդ կարգի պաշտօնեաներու անուանումը կամ հրաժարեցումը։

Սոֆիա, 26 մայիս

Ֆերտինան իշխանն ու իշխանուհին այս գիշեր ճեպընթացով հոս հասան։ Բացի Պ. Սթամպուլովէն որ անհան-գիստ էր, միւս բոլոր պաշտօնեաները ընդ առաջ գնացին կայարանը։

ԴԷՄ ՈՒ ԴԷՆ

ՏԱՍՆԵՒՎԵՑ ՏԱՐՈՒ ՄԱՐԴԱՍՊԱՆ ՄԸ

Պուշ-տիւ-Ռոնի (Ֆրանսա) եղեռնա-գատ առեանը այս օրերս վրաղեցաւ կա-րեւոր դատով մը.

Ֆրանսուա Պէրթոլիէ տասնեւվեց տարու լակոտ մըն է որ, անցեալ հոկ-տեմբեր ամսուն, Պլանչար անունով ծե-րունիի մը թախանձանքներուն անսա-լով, էթաքէն Ռօվ տանող ճամբուն կա-մուրջներէն մէկուն տակ սպաննեց զայն։

Պէրթոլիէ Պուշ-տիւ Ռոնի եղեռնա-գատ առեանին առջեւ հանուեցաւ եւ հոն ոճրին բոլոր մանրամասնութիւնները պատմեց անհաւատալի պաղարիւնու-թեամբ մը։

«Հոկտեմբեր 13ի ուրբաթ օրը, ե-սաւ, այսինքն Ռուսերուն գալչէն օր մը առաջ, Պլանչար ու ես Թուլոն գացեր էինք։ Այն օրն առաջին անգամ ըլլալով ըսաւ ինծի թէ կ'ուզէր մեռնիլ։ Ժամե-րով այս նիւթին վրայ խօսեցաւ՝ իր ո-ղորմելի վիճակը բացատրելով եւ պա-ղատելով որ զինքն իր ցաւերէն ազա-տեմ։

Հ.—Հարցուցի՞ք թէ ինչու համար ինքզինքը չէր սպաններ։

Պ.—Կ'ըսէր որ չէր համարձակեր... ասկից զատ չէր ուզեր Աատուծոյ դէմ յանցանք մը գործել։ Երկու օր ետքը առտուն սենեակս մտաւ եւ գիս արթըն-ցնելով ըսաւ. «Ֆրանսուա, այսօր յոյսս քու վրադ է. իրիկուն չեզած կ'ուզեմ մեռնիլ...» Շատ զարմացայ։ Վերուկին յարեց. «Բեզի 1800 ֆրանքի վճարա-գիր մը գրեմ, Քարբանթրաս գնա ու նօտարիս գտնէ։»

Հ.—Այդ 1800 ֆրանքն էր որ ձեզ համոզեց։

Պ.—Այո, անմիջապէս վար իջայ եւ 60 սանթիմնոց դրոշմաթուղթ մը գնեցի եւ վճարագիրը գրելով՝ Պլանչարի ստո-րագրել տուի. յետոյ դէպ ի Թօլիէթ գացինք չոգեշարժ երթամվայը նստելու համար։ Բայց թրամվային ժամանակ կար. բարեկամս գիս մօտակայ օրճարան մը մտցնելով՝ քանի մը գաւաթ բիբբէ-միներ խմցուց։ Յետոյ 12 սու տուաւ որպէս զի երթամ դանակ մը գնեմ։

Յետոյ թրամվայ նստանք։ Պլանչար ըսաւ ինծի. «Մխէ՛, չատ ծխէ՛, որպէս զի դիմուիլս...» Երբ Լթաքի կայարա-նը հասանք, նորէն օրճարան մը մտանք ու չորս հինդ գաւաթ ապսենթ խմեցի։

Ապա ճամբայ ելանք. ճամբան Պլան-չար մկնէն ի մկ կանգ առաւ ու ըսաւ. «Այս տեղը յարմար կ'երեւայ ինծի. հոս հանգիստ կ'ըլլանք...»

Այն ատեն ճամբուն վրայի կամուր-ջին տակը իջանք. ընկերս հանուեցաւ ու աչքերը կապեց։

Հ.— Պլանչար ի՞նքը պատկեցաւ քարին վրայ։

Պ.— Այո՛, պարո՛ն։

Հ.— Քանի՞ հարուած տուիք։

Պ.— Չորս։ Ճամբան ինծի պատ-ուիրեր ու ըսեր էր. «Քանի մը անգամ զարկ, որպէս զի չչարչարուիմ...։ Ըլլա-ւորապար քունքերուս եւ մայր երա-կիս զարկ, որպէս զի աւելի հեշտիւ մեռ-նիմ։»

Հ.— Դուք ալ իր պատուէրը ազնիւ կատարեր էք...։ Անանկ վարպետու-թեամբ մը զարկեր էք, որ մինչեւ իսկ արհեստով մարզասպանի մը նախանձը կրնայ շարժել...։ Պլանչար անմիջապէս մեռա՞ւ։

Պ.— Այո՛. պատիաճ տեղէն քիչ մը ելաւ, հառաչանք մը արձակեց ու մե-ռաւ։

Հ.— Եաքը ի՞նչ ըրիք։

Պ.— Մատերուս վրայ քիչ մը ա-րիւն կար. 200 մեթր հեռուն ծովուն եղերքը գացի ու լուացուեցայ։

Հ.— Եաքը Լթա՞ք վերադարձաք։

Պ.— Այո՛... Չուարճանալու հա-մար գինասրահ մը մտայ ու քանի մը գնդակ քաշեցի։

Հ.— Ամենեւին խղճի խայթ կամ սարսափ չզգացի՞ք։

Պ.— Է՛հ, քիչ մը...

Երդուեալները յայտնելով որ Պէրթո-լիէ առանց գիտակցութեան գործած էր, անպարտ արձակեցին զայն։ Բայց դ-տարանը որոշեց որ մինչեւ քսան տա-նաւոր տղոց արգելարանի մը պահուի։

—Նախանձի տուամ մը. Ֆրանսուա դիւղաքաղաքին մէջ հետեւեալ սոսկ-տումը տեղի ունեցաւ։ Ֆրանսուա Ռի-րօ անուն մարդ մը խղդեց կինը եւ ե-կու զաւակները, մկկը 3 տարեկան, մ-սը 18 ամսուան, յետոյ ինքզինքն կախեց։ Ուրիշ մկ զաւակը տնո-քով ըլլալով կոտորածէն փրկուեցաւ։ կարծուի թէ ոճրագործութեան շարժ-ռիթն է նախանձը։

—Անուշ fուճ մը. Անվէրսի վաճառ-կան մը Սալոմոն Թալբվոքի անունով Լոնտոնէն վերադարձին Քալէի շոգ-կառքին մէջ անուշ անուշ կը քնանայ երբ կայարանը հասան, աչքերը բաց-սրսեց եւ սկսաւ քովինը դրած պզտիկ արկղը փնտռել. տեղը չէր, թռա-էր, միսին ալ մէջը գտնուած ադա-մանդները 6,750 ոսկի արժողութեամբ։ Մարդուն դէմը նստած ուղեւոր մը պա-տեհ առիթէն օգտուելով արկղիկը ա-ռեր ու գացեր էր։ Վերցնողը փնտռելու վրայ են։

«ՀԱՅՐԵՆԻՔ»Ի ՕՐԱՑՈՅՑԸ

1894

Զորեքշաբթի 18 մայիս (Հ. Տ.)
30 » (Ն. Տ.)

Բ. Թ. Հ. 4385
Տ. Թ. Հ. ՌՃՆԹ — 1343
Թուական Հիճրէի 1311, Զիլգաէտ 25
Սէնէի Մալիէ 1310, Մայիս 18

Կ ր օ ճ ա կ ա ճ

Դկ. Լբ. օր ճինանց

Կիս Or 4 35

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ. Այսընի նահանգի Մէլքթուլճի անուանուեցաւ տեղւոյն ի. տարէի ժողովին առաջին քարտուղա-խայրի պէյ։

Նահանգին նահանգապետ Մէլքթուլճի անուանուեցաւ Հասան Վէֆիգ էֆէնտի Մէլքթուլճի Այսընի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՈՒՄ. Ներկայիս նոր դեսպան Պ. Վլատան կէս-վիչ երկուշաբթի օր կայսերական պա-լատ գնաց, ընկերակցութեամբ Սերդա-դեսպանատան պաշտօնէութեան, ներ-կայանալու համար իր յանձնարարա-գրերը, եւ պատիւ ունեցաւ պաշտօնա-կան ունկնդրութեան ընդունուելու վե-Սուլթանէն։

Արտաքին գործոց նախարարը նե-կայ էր այս ունկնդրութեան։

ԴԱՇՏԱՑԻՆ ՀԱՅԿԵՐՈՑԹ. երկուշաբ-թի Նումունէի թէրադը վարժարանին աշակերտները, ուսուցիչները եւ պաշտօ-նեաները յատուկ չոգենաւով Բէյօղլուն նէ գացին առաջնորդութեամբ նուագա-ծուներու խումբի մը, որ մինչեւ Ֆի-կուն նուագեց։ Երկու անգամ սեղան ուրուեցաւ։ Բանախօսութիւններ արուա-սանուեցան եւ բարեմաղթութիւններ ե-ղան վասն արեւշատութեան վեհ. Սուլ-թանին։

Երախտագիտական ուղերձ մը պատ-

ԹԵՐԹՕՆ ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ (69)

ԺԻԼ ՄԱՌԻ

ՋԱՒԱԿԸ

ՄԱՍՆ. Բ.

ՄԱՀՈՒԻԱՆ ԽՆԴԻՐ

Ե.

Կը մտածէր եւ իր հետազօտիչ նայ-ուածքը յառեր էր կնոջը վրայ, որ չա-փազանց այլայլած ըլլալով՝ եթէ ուզէր իսկ չպիտի կրնար իր այլայլութիւնը ծածկել։ Այդ այլայլութիւնը յայտնի կերեւնար իր դէմքին բոլոր գծերէն, ժպտնութենէն, քրտնաթոր թաչկի-նակը ճմռթկոտ ձեռքերուն դողալէն, եւ չրթունքներուն ցամքելէն, զորս ի դուր կը ջանար թրջել։ Նե իր անուշ նայուածքը չէր համարձակեր ամուսնին նայուածքին տակալ։

Ժօրժ կնոջը ձեռքերը բռնեց ու պին-քը դէպի իրեն քաշեց։

—Ո՛րքան ժպտուներ ես, ո՛րքան կը դղրաս։

—Այնեւնին, կը սխալիս։

—Ըսի՛ տեսնեմ, ի՞նչ կայ։

—Ո՛չինչ, Ժօրժ։ Ինչո՞ւ պարապ տեղը դող կ'ելլես...

Շըվէրնի սրտնեղութեան թեթեւ չարժում մը ըրաւ։

—Եթէ բան մը չկայ, ինչո՞ւ այդ-պէս յուզուած ես...

—Իրաւ կ'ըսեմ որ...

—Ենթադրենք որ ըսածիդ պէս բան մը չկայ եւ ամէն օրուան պէս ես. բայց նոյն իսկ ինծմէ յիսուն հազար ֆրանք ուզելը չապացուցանե՞ր որ կեանքիդ մէջ արտասովոր բան մը տեղի կ'ունե-նայ, քանի որ դեռ քանի մը օր առաջ յիսուն հազար ֆրանք տուի արդէն...

Մարկրիթ զարմանք կը ձեւացնէր եւ ինքն ալ կը ջանար ժպտիլ։

—Եթէ կեանքիս մէջ արտասովոր բան մը ըլլար, ամենէն առաջ քեզի չէի՞ ըսեր։

—Իրա՞ւ։

—Կ'երդնում, ըսաւ խեղճ կինը դե-րագոյն ճիգ մը ընելով։

Ժօրժ հառաչեց։ Չէր համոզուեր։

—Այդչափ դժուա՞ր է ինծի ըսելը։

—Ի՞նչ բանը։

—Ստակը ի՞նչի գործածելդ։

—Բարեգործական հաստատութիւն-ներու, կաթոլիներու...։ Մենք հարուստ ենք, բայց պարզ կ'ապրինք։ Մեր ե-կամուտներուն մկ մասը միայն կը ծախսենք...։ Ուստի մտածեցի մեր ա-ւելորդէն բաժին մը հանել աղքատ-ներուն...

—Բայց եթէ այսպէս չարունակես, աղքատը մենք պիտի ըլլանք։ Մտածէ՛ որ Պէրնրէթին օժիտ տալու է։

—Ո՛հ, դինքը չեմ մոռցած։

—Ուրեմն վերջին անգա՞մն է այս։

—Այո՛... հաւանականաբար...

—Տեսա՛ր...։ Ամագային համար բայ դուստ մը կը թողուս։

Եւ դորովանօք համբուրեց զայն։

—Ես ագահ չեմ։ Չեմ ուզեր բան մը մերժել քեզ։ Ուզածդ պիտի տամ քեզ եւ այս անգամ հետաքրքրութիւնս աւելի հեռուն չպիտի մղեմ։ Բայց, սի-րելիս Մարկրիթ, մի՛ մոռնար որ ըս-տիպուած եմ քու հարստութիւնդ մա-տակարարել եւ օր մը անոր հաշիւը տալ մեր զաւկներուն։ Ուրեմն մի՛ զար-մանար եթէ, երբ տպագային նորէն ստակ ուզես ինէ, ծախքերուդ ինչ ըլ-լալը հարցնեմ, — չէ թէ սովորական ծախքերուդ, ինչպէս արդուզարդի, պիպլօյի եւ այլնի համար ըրած ծախ-քերուդ, — այլ այն բացառիկ ծախ-քերուն, որոնք քիչ մը առնէն ի վեր ամբողջ ուշդ գրաւեր են...

Մարկրիթ գլուխը ծռեր էր եւ այս խօսքերուն տակ եղած յանդիմանու-թիւնը կը զգար։

Այո՛, օր մը պիտի պատրաստուիր վերջապէս իր կեանքը վրդովող յոռետի դաշտնիքը յայտնել, եթէ Բաթօշ չզը-թար իր վրայ եւ մինչեւ այն առեն ա-ռածովը գոհ ըլլալով՝ ալ ուրիշ ստակ չպահանջէր։ Բայց ասիկա պարզ են-թադրութիւն մը, երազ միայն էր։ Ինչ պիտի ընէր եթէ Բաթօշ մինչեւ վերջը անզուսպ մնալով, չուանը բրթելու չափ քաշէր...

Այս բանը մոռացած առեն կը դա-ղար։

Ժօրժ այն օրն իսկ յիսուն հազար ֆրանքը յանձնեց անոր։

Մարկրիթ կարծեց որ Բաթօշ անով պիտի բաւականանար։

Նամակ մը գրեց անոր, — չէ թէ զինքը Անգլիր վռազցը կանչելու հա-մար, — կը վաճառար որ ամուսնին կը պատահի հոն, — այլ Սէնթ-Օնօրէ վռ-ազցը ժամադիր ըլլալու համար։

Բաթօշ արուեստ ժամուն սպասեց։ Մարկրիթ ստակը առաւ անոր եւ իր քերուն, որոնք քիչ մը առնէն ի վեր ամբողջ ուշդ գրաւեր են...

Մարկրիթ գլուխը ծռեր էր եւ այս խօսքերուն տակ եղած յանդիմանու-թիւնը կը զգար։

Այո՛, օր մը պիտի պատրաստուիր վերջապէս իր կեանքը վրդովող յոռետի դաշտնիքը յայտնել, եթէ Բաթօշ չզը-թար իր վրայ եւ մինչեւ այն առեն ա-ռածովը գոհ ըլլալով՝ ալ ուրիշ ստակ չպահանջէր։ Բայց ասիկա պարզ են-թադրութիւն մը, երազ միայն էր։ Ինչ պիտի ընէր եթէ Բաթօշ մինչեւ վերջը անզուսպ մնալով, չուանը բրթելու չափ քաշէր...

Այս բանը մոռացած առեն կը դա-ղար։

Ժօրժ այն օրն իսկ յիսուն հազար ֆրանքը յանձնեց անոր։

Մարկրիթ կարծեց որ Բաթօշ անով պիտի բաւականանար։

Նամակ մը գրեց անոր, — չէ թէ զինքը Անգլիր վռազցը կանչելու հա-մար, — կը վաճառար որ ամուսնին կը պատահի հոն, — այլ Սէնթ-Օնօրէ վռ-ազցը ժամադիր ըլլալու համար։

Բաթօշ արուեստ ժամուն սպասեց։ Մարկրիթ ստակը առաւ անոր եւ իր բոլոր անճկութիւնները պատմեց։ ըսաւ թէ կորսուած էր, եթէ իր պահանջմ-ները աւելի հեռուն մղէր. կը կարծէր որ Բաթօշ սիրտ մը ունի եւ այդ սըր-տին կը դիմէր։

Թշուառականը թողուց որ խօսի.

Եւ երբ Մարկրիթ, արտասուագին ու ընչաքաղց, անոր պատասխանին կ սպասէր, Բաթօշ անտարբերութեա ըսաւ.

—Շատ աղէկ, տիկին, կը հասկնա-բայց ի՞նչ ընեմ որ այդ ստակին պէտ ունիմ։ Ուրեմն կ'ուզեմ, կը հասկնա՞ք։

Անոր մտածելու եւ ցած ձայնով ե-րեսն ի վեր ըսաւ սա վերջին բառը։

—Կ'ուզե՛մ։

Մարկրիթ նոյն իրիկուն իսկ իր ա-դամանդներուն մկ մասը դնաեց եւ Բաթօշի ստակը վճարեց։

Ե.

Քանի մը օրէ ի վեր տխրութիւնը կ տիրեր Մարժօլէնի պուռնը։ Գեղանի նոր-թիկը թէեւ կատարեալ վստահութիւ-ունէր ժպքի վրայ, թէեւ ապահով կ-որ երիտասարդը անկարող էր խաղ-մէջ խարդախութիւն ընելու, սակայն կը տեսնէր որ այս ամբաստանութիւնը սոս-

ԱՅՍՕՐՎԱ ՄԱՍԻՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱԺՆԻԿ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

ՀՍՀՄ Գերագույն Սովետի Նախագահության հրամանագիրը

Ի նկատի ունենալով Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների Կոնգրեսի կողմից 1941 թվականի մարտի 11-ին ընդունված Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների Նախագահին Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների պաշտպանության համար նպաստող որոշ պետությունների ռազմական նյութերով ապահովելու մասին օրենքը,

ՀՍՀՄ Գերագույն Սովետի Նախագահությունը հրամայում է.

1. Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների Նախագահին հանձնարարել Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների պաշտպանության համար նպաստող որոշ պետությունների ռազմական նյութերով ապահովելու մասին օրենքը կիրառել Հայկական Սովետական Հանրապետության նկատմամբ:

2. Հայկական Սովետական Հանրապետության կառավարությանը հանձնարարել Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների Նախագահին ռազմական նյութերի ստացման համար անհրաժեշտ տեղեկություններ տրամադրել:

ՀՍՀՄ Գերագույն Սովետի Նախագահության նախագահ Մ. ԿԱԼԻՆԻՆ

ՀՍՀՄ Գերագույն Սովետի Նախագահության քարտուղար Ա. ԳՈՐԿԻՆ

Մոսկվա, Կրեմլ, 1941 թվականի մարտի 29-ին:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՍՀՄ Գերագույն Սովետի Նախագահության հրամանագրով Հայկական Սովետական Հանրապետության Ժողովրդական տնտեսության 1941 թվականի պետական պլանը հաստատվել է հետևյալ ցուցանիշներով.

Արդյունաբերության համախառն արտադրանքը	1 մլրդ 40 մլն ռուբլի
Խոշոր արդյունաբերության համախառն արտադրանքը	1 մլրդ 30 մլն ռուբլի
Տեղական արդյունաբերության համախառն արտադրանքը	110 մլն ռուբլի
Կոոպերատիվ արդյունաբերության համախառն արտադրանքը	100 մլն ռուբլի
Գյուղատնտեսության համախառն արտադրանքը	1 մլրդ 100 մլն ռուբլի
Կենդանիների թվաքանակը	1 մլն 200 հազար գլուխ
Ցորենի համախառն բերքը	1 մլն 200 հազար տոննա
Բամբակի համախառն բերքը	100 հազար տոննա
Շաքարի ճակնդեղի համախառն բերքը	1 մլն 500 հազար տոննա
Կարտոֆիլի համախառն բերքը	1 մլն 200 հազար տոննա
Բանջարեղենի համախառն բերքը	200 հազար տոննա
Պտղի և հատապտղի համախառն բերքը	150 հազար տոննա
Խոշոր արդյունաբերության համախառն արտադրանքի աճը 1940 թվականի նկատմամբ	15 տոկոս
Գյուղատնտեսության համախառն արտադրանքի աճը 1940 թվականի նկատմամբ	10 տոկոս
Կենդանիների թվաքանակի աճը 1940 թվականի նկատմամբ	10 տոկոս
Ցորենի համախառն բերքի աճը 1940 թվականի նկատմամբ	20 տոկոս
Բամբակի համախառն բերքի աճը 1940 թվականի նկատմամբ	20 տոկոս
Շաքարի ճակնդեղի համախառն բերքի աճը 1940 թվականի նկատմամբ	20 տոկոս
Կարտոֆիլի համախառն բերքի աճը 1940 թվականի նկատմամբ	20 տոկոս
Բանջարեղենի համախառն բերքի աճը 1940 թվականի նկատմամբ	20 տոկոս
Պտղի և հատապտղի համախառն բերքի աճը 1940 թվականի նկատմամբ	20 տոկոս

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵՆ 1941 ԹՎԱԿԱՆԻ ՀԱՄԱՐ

Հայկական Սովետական Հանրապետության Ժողովրդական տնտեսության 1941 թվականի պետական պլանի հաստատման հետ կապված՝ ՀՍՀՄ Գերագույն Սովետի Նախագահության հրամանագրով հաստատվել է Հայկական Սովետական Հանրապետության 1941 թվականի պետական բյուջեն հետևյալ ցուցանիշներով.

Եկամուտ	1 մլրդ 40 մլն ռուբլի
Ծախս	1 մլրդ 40 մլն ռուբլի

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՊԼԱՆԸ 1941 ԹՎԱԿԱՆԻ ՀԱՄԱՐ

Հայկական Սովետական Հանրապետության Ժողովրդական տնտեսության 1941 թվականի պետական պլանը հաստատվել է հետևյալ ցուցանիշներով.

Արդյունաբերության համախառն արտադրանքը	1 մլրդ 40 մլն ռուբլի
Խոշոր արդյունաբերության համախառն արտադրանքը	1 մլրդ 30 մլն ռուբլի
Տեղական արդյունաբերության համախառն արտադրանքը	110 մլն ռուբլի
Կոոպերատիվ արդյունաբերության համախառն արտադրանքը	100 մլն ռուբլի
Գյուղատնտեսության համախառն արտադրանքը	1 մլրդ 100 մլն ռուբլի
Կենդանիների թվաքանակը	1 մլն 200 հազար գլուխ
Ցորենի համախառն բերքը	1 մլն 200 հազար տոննա
Բամբակի համախառն բերքը	100 հազար տոննա
Շաքարի ճակնդեղի համախառն բերքը	1 մլն 500 հազար տոննա
Կարտոֆիլի համախառն բերքը	1 մլն 200 հազար տոննա
Բանջարեղենի համախառն բերքը	200 հազար տոննա
Պտղի և հատապտղի համախառն բերքը	150 հազար տոննա
Խոշոր արդյունաբերության համախառն արտադրանքի աճը 1940 թվականի նկատմամբ	15 տոկոս
Գյուղատնտեսության համախառն արտադրանքի աճը 1940 թվականի նկատմամբ	10 տոկոս
Կենդանիների թվաքանակի աճը 1940 թվականի նկատմամբ	10 տոկոս
Ցորենի համախառն բերքի աճը 1940 թվականի նկատմամբ	20 տոկոս
Բամբակի համախառն բերքի աճը 1940 թվականի նկատմամբ	20 տոկոս
Շաքարի ճակնդեղի համախառն բերքի աճը 1940 թվականի նկատմամբ	20 տոկոս
Կարտոֆիլի համախառն բերքի աճը 1940 թվականի նկատմամբ	20 տոկոս
Բանջարեղենի համախառն բերքի աճը 1940 թվականի նկատմամբ	20 տոկոս
Պտղի և հատապտղի համախառն բերքի աճը 1940 թվականի նկատմամբ	20 տոկոս

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՔ

ԳԱՐԼԸՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԷՐԿ

Կալաթա, Գեօյիւբ Միլլէր խան Օամ. Թղրատան վրայի յարկը

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ

Բնակ Մեծ-Փողոց, Թիւ 362 եւ 364

(Սէնթ Ամբրոզիո Եկեղեցիին դիմաց)

Այս մասնաճիւղը զոր հաստատեցինք մասնաւորապէս մեր Բերայի եւ չրջակայից յառաջադէմ վաճառականաց պատասխանելու համար, կը պարունակէ մեր Կալաթայի կեդրոնական տան ամէն տեսակ ապրանքները եւ ի մասնաւորի արդուզարդի վերաբերեալ ընտիր ընտիր առարկայներ միշտ պահելով մեր սկզբունքն ածան ծախել չատ ծախելու համար։ Մեր Պերլինի եւ Վիեննայի գրասրանները, ինչպէս նաեւ Բարիզի եւ Լոնտրայի տուները, ամէն կերպիւ կը դիւրացնեն մեր գործառնութիւնները մեզ յանձնուած ժամանակ եւ լուս ապրանքներ ամենուն հետ մրցելու կարող։

Մեր Բերայի վաճառատան ապրանքները պիտի ծախուին մեր Կալաթայի տան գիներովը։

Վերջապէս արգոյ հաստատութեան մասնաւոր ուշադրութիւնը կը դարձնենք մեր նոր բերած մեծաքանակ հանդերձեղինաց վրայ։ կանանց եւ տղայոց ինչպէս եւ գուլպայի եւ ձերմակեղինաց վրայ որք մեր Կալաթայի Միլլէր խանի վաճառատունը կը գտանուին եւ որք գարնան եւ ամառուան եղանակներուն համար մասնաւորապէս վերջին նորաձեւութեանց համեմատ պատրաստուած են։

ՎԱՃԱՌԱՊԱՏՈՒՆԵՐ ԲԱՅՑԱՐՁԱԿԱՊԷՍ ԿԱՆԽԻԿ — ՎԵՐՋԻՆ ԴԻՆ

ՍԻՆԿԷՐ ԵՒ ՀԱՐՄԱՐԻՏ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐ

Լաւագոյնն եւ ամենատարածեալն մէջ։ Ամէն ցուցանդակներու մէջ ամենէն բանալ վարձքերն ստացած է։ Սինկէր գործարանը միանգամայն աւելի սեքենայ կը ծախէ, քան բոլոր միւս գործարանները միասին։ Սինկէր ճշմարիտ մեքենաները կը կատարեն ամէն ու ամէն տեսակ գործեր։ Իր մեծ հմտութեան պատճառաւ, բազմաթիւ կեղծեր չինուած են։ Ուրեմն միակ ճիշդ բառը Սինկէր անունը մեքենային վրայ. ճշմարիտ Սինկէրները միայն կը ծախուին Պ. Կ. Լինտլիկիի մերանոցներուն մէջ, Գալաթա, Սուլթան Համամ, թիւ 2. Գալաթիա, Թունելին քովը, գատարանին դիմացը. Քարաքէօյ, Շիշլիի Թրամուէյին կայարանը. Բերա, Կալաթա Սէրայի վարժարանին դէմ։ Սինկէր ընկերութիւնը մասնաճիւղեր ունի Թուրքիոյ ամէն գլխաւոր քաղաքներուն մէջ։ Սինկէրի ճշմարիտ մեքենան կը կրէ գործարանի տա մարքան.

Կ. Պոլիս, Մահմուտ Բաշա Ջօրապճի խանի կարգը թիւ 64

ՆՈՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԸՆՏԻՐ ԹԷՅԻ

Մեր վաճառատունը, որ ուղղակի Զինաստանէ եւ Ճափայէն բերել տրուած ընտիր թէյերու կեդրոնն մընէ, թէ իր թէյերու ազնուութեամբ եւ թէ դիներուն անհամեմատ ամանութեամբ փիչ առնուազն մէջ թէյասէրներու մեծ ընդունելութեան արժանացած է, ամէն անոնք որ կը փափագին ընտիր եւ միանգամայն ածան թէյ մ՚ունենալ, դիմեն այսկէտ մեր վաճառատունը։ Անգամ մ՚ալ փորձը մեզ կը չէ։

Նաեւ մեր վաճառատան մէջ կը գտնուին առատական ընտիր սամսվարներ. թէյամաններ եւլն. եւլն. միշտ ընտիր միշտ ընտիր միշտ ածան։

Ա.ՋԻ.— *կեղծերէն զգուշանալու համար կ՚աղաչենք որ ամէն առիթերու վրայ մերթ վերոգրեալ մարգան փնտռէք։*

Կ. Պոլիս, Մահմուտ Բաշա Ջօրապճի խանի կարգը թիւ 64

ՆՈՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԸՆՏԻՐ ԹԷՅԻ

Մեր վաճառատունը, որ ուղղակի Զինաստանէ եւ Ճափայէն բերել տրուած ընտիր թէյերու կեդրոնն մընէ, թէ իր թէյերու ազնուութեամբ եւ թէ դիներուն անհամեմատ ամանութեամբ փիչ առնուազն մէջ թէյասէրներու մեծ ընդունելութեան արժանացած է, ամէն անոնք որ կը փափագին ընտիր եւ միանգամայն ածան թէյ մ՚ունենալ, դիմեն այսկէտ մեր վաճառատունը։ Անգամ մ՚ալ փորձը մեզ կը չէ։

Նաեւ մեր վաճառատան մէջ կը գտնուին առատական ընտիր սամսվարներ. թէյամաններ եւլն. եւլն. միշտ ընտիր միշտ ընտիր միշտ ածան։

Ա.ՋԻ.— *կեղծերէն զգուշանալու համար կ՚աղաչենք որ ամէն առիթերու վրայ մերթ վերոգրեալ մարգան փնտռէք։*

ԿԻՒՆԷՔԻ ՄԱՂԱԶԱՄԸ

ԶԱՓԻ ՎՐԱՑ ՀԱՍԱՐԱՏՆԵՐՈՒ

ԽՒՍՏ ԱԾԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Կ. Պոլիս, Պահճէ-գաբու, Մախիճ դեմ թիւ 51

Եւ Կալաթա, Թարևիայի կայարանը. Քարաքէօյ-Եեհի խանի տակ

Մեր պատուարժան յաճախորդաց մէկ տարիէ ի վեր ըրած փորձերը անժխտելի կերպով հաստատեցին թէ չափի վրայ հագուստ չինելու ամենէն նպաստաւոր միջոցը մեր վաճառատուններն դիմելն է։

Ցիշեալ վաճառատանց մէջ խոտոր կերպիկ ու տոկուն կերպասներէ ֆօրթիմներ կը չինուին 190 ղրուչէն սկսեալ, բանթալոններ 70 ղրուչէն սկսեալ եւ բաճկոններ 166½ ղրուչէն սկսեալ։

Պոլսոյ ամենէն վարպետ ձեւողները վարձուած ըլլալով, հագուստներու չինուելիքն վերջին աստիճան խնամք կը տարուի։

Մեր վաճառատանց մէջ մէկ տարուան միջոցին 42,000 քօթիւմ եւ 10,000էն աւելի բարտըսիւ եւ բալթօ չինուած են։

Կը յանձնարարենք հագուստ չգնել՝ մեր վաճառատուններ չայցելած։

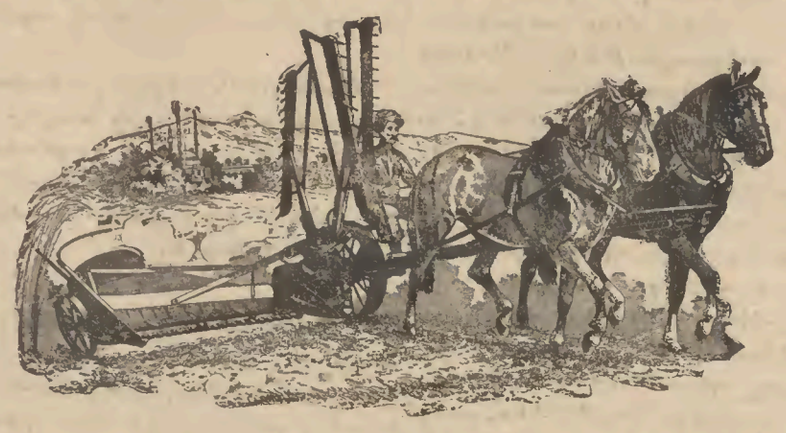

ՈՒՕԼԹԸՐ Ա. ՈՒՏ

ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ՀՆՁՈՂ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐ

Արօրներ, մանկեռներ, զատիչներ, զանազան տեսակ հունտեր զատելու եւ մաքրելու հոսիչներ։ Ձոր խոտի, յարդի, բամբակի համար ձեռքի մամուլներ, որոցմով 70 էն 90 քիլոնոց հակեր կը չինուին։

ՈՒՏ ի հնձող մեքենայ գնողներուն հարկ եղած երաշխաւորութիւնն ու յանձնարարականները ցոյց կը տրուին։ Մէկ ժամու մէջ զոյգ մը ձիւնով 4 տեօնիւմ եւ զոյգ մը եզով 3 տեօնիւմ արտ կը գործէ։

ԼՕՈՒԹԸՆ ԵՒ ԸՆԿ.

25 եւ 28, Բէրհեմպէ բազար
ԿԱԼԱԹԱ

ԽՒՍԿԻՒՏԱՐ-ԳԱՍԸԳԻՒԼԻ ՋՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐ ՍԱԿԱՒՑՈՑՑ ՇԻՆՈՒԹԵԱՆՑ ԵՒ ՎԱՐՁՔԵՐՈՒ

Գիւնկրտու մեծ գետ

Փափագելով խրախուսել մայրաքաղաքիս ասիական գիւղերու բնակիչները որ հաշուիչներն ու ճիւղաւորումները գնեն, Խսկիւտար-Գասըգիւղի Ջուրի Ընկերութիւնը որոշեց հաշուիչներու եւ ճիւղաւորումներու արժէքին մէկ մեծ մասը ինքն իր կողմէ վճարելով՝ Ջուրի ապատ գործածութիւնը դիւրացնել ժողովրդեան բոլորովին խնայողական պայմաններով։

Ընկերութիւնը հասարակութիւնը վարժեցնել տալու համար Ջուրի բաշխումի նոր դրութեանը, ասկից առաջ զեղչուած սակագոյց մը հրատարակեց, որով կը սրսի

ԱՄԻՍԸ 15 ԴՐՈՒՇՈՎ ՕՐԸ 133 ԼԻԹՐԱ ՋՈՒՐ

Ներկայ սակագոյցով, որ գործադրելի է ցնոր տնօրէնութիւն, հաշուիչներու եւ ճիւղաւորումներու ծախու եւ վարձու գինը զեղչուած է հետեւեալ կերպով.

ՁԻՒՂԱՒՈՐՈՒՄ
Նահանգի վաճառում
5½ մետր ճիւղաւորում ամէն ծախ ընկերութիւն վրայ ըղլալով
ՁԵՂՉՈՒԱԾ ԴԻՆ

Տրամագիծ 10	հազարերորդամիաց ոսկի գահեկան	250
10	»	275
20	»	325
25	»	375

ՎԱՐՁ
Մի եւնոյն ճիւղաւորումը եթէ վարձքով առնուի, ընկերութիւնը տարեկան 45 ղրուչ միայն պիտի առնէ։

ՀԱՇՈՒԻՉ
Նահանգի վաճառում
ՁԵՂՉՈՒԱԾ ԴԻՆ

Տրամագիծ 7	հազարերորդամիաց ոսկի դրուչ	210
10	»	220
13	»	230
20	»	250
26	»	350

ՎԱՐՁ
Ամսական զեղչեալ վարձ

Տրամագիծ 7	հազարերորդամիաց ոսկի դրուչ	8
10	»	5
13	»	4
20	»	6
25	»	10

Այս նոր կարգադրութեամբ օրը 133 լիթրա (10 ղրբպա) Ջուր առնողը կրնայ վճարման հետեւեալ երկու եղանակներէն մին ընտրել.

Տարեկան 33 դրուշ ոսկի ամէն տեսակ ծախմի համար եւ ամսական 15 դրուշ Ջուրի համար ու հաշուիչի վարձ
կամ
Տարեկան 45 դրուշ ճիւղաւորումի վարձ
Եւ ամսական 12½ դրուշ ջուրի համար ու հաշուիչի վարձ

25 հազարերորդամեմբրէ աւելի տրամագիծ ունեցող ճիւղաւորումներու եւ հաշուիչներու գիներն ալ չատ զեղչուած են։

Ընկերութիւնը կը հրաւիրէ հասարակութիւնը որ օգտի այս առժամանակեայ սակագոյցէն, ազատ ըլլալու համար ամառուան եւ կասկածելի ջուրեր գործածելու անպատեհութենէն։

Ներքին տեղեկութիւններ. — *Բնակիչք ազատ են ներքին տեղեկութիւններն իրենց ուղածին պէս կատարել տալու։ Միայն ընկերութիւնը կը յանձնարարէ որ կարող ձեռնարկուներու դիմեն։*

Գատըգիւղ, 1 մայիս 1894 ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ

ԲՏԱԼԱԿԱՆ ԿԱԹՈՎ ԱԼԻՒՐ

FARINE LACTÉE ITALIENNE

Բոլոր գեղարանները գեղօրէից մէջերանոցներու մէջ կը գտնուի։

Իբր առողջապահական ցուցահանգեսներու մէջ մեծամեծ վարձքերու արժանացող այս մանկական գիւրամարս ուտեստն գործածողը բան մնացք իրենց տղոց առողջութենէն կատարելագոյն գոհ մնացած են, ինչպէս որ փորձով հաստատուած է շատոնց ի վեր։ Տղայք ատով թոյժակով կուտան դայն եւ կը մարսեն առանց ամենափոքր գժուարութեան։

Տկար ու ուշացեալ տղոց աւելի ազդակ է տալ

FARINE LACTÉE PHOSPHO-FERRUGINEUSE

որ կը պարունակէ մինդամայն երկաթ ու փոսփոր։

Կ. Պոլսոյ գլխաւոր դեղագործներէն է
Պ. ՎԻՒԹՕՐ ՇՆՈՒՐ,
ՌՈՍԻՏ ԷՖ. ԽԱՆ

THE PATRIOTIC

«ԲԱԴՐԻՕԴԻՔ» ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՇՐՋԱՆ

ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ

Հիմնուած է Տարին 1824ին

Դրամագլուխ	1,500,000 անգլ. ոսկի
Տարեկան եկամուտ աւելի քան	200,000

Կատարեալ ապահովութիւն։ —Վնասները կը վճարուին փութով եւ առատաձեռնութեամբ։

Ընդհանուր Գործակալք Պիծիքըր եւ Էսմիւրտ
Գտնուելու տեղն. Գալաթա, Սառայալ
Դեպ գործակալք ՄԻՀՐԱՆ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ
8, Համիտիէ Խաուսէի, Սառայալ
ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ
Իպրէք խան, Ղալաթիա

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԵՑԱՒ
Գ. Մ. ՓՕԼՕԼԵԱՆ
ՋՈՒԱՐՃԱԼԻ ԲԺՇԿՈՒԹԻՒՆԸ
ՍԱԼՕՆԻ ԳԻՐՔ
Գին 5 ղրուշ

Կը ծախուի Բերա, Կալաթա-Սէրայի դիմաց ծախավաճառ Դրիդոր Օննիկեանի խանութը, Պահճէ-գաբու սուճի Պօղոս աղային քով, Չաիմաճիլար Պալենց գըբատուն եւ Ղալաթիա Բիւզանդեան գրատունը։ Կեդրոնատեղի Պահճէ-Գաբու, Շապճի խան, թիւ 12։

ایجار واستیجار قونطراتوسی

ԹՐՔԵՐԷՆ ԵՒ ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ
ՎԱՐՁՈՒ ՊԱՅՄԱՆԱԴԻՐ
Կը ծախուի Հայրենիքի Տպարանը

COMP. RUSSE
DE NAVIGATION
à VAPEUR
ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Երկուշաբթի. *Թղթատար Օտեսսոյ համար, ժամը 2 ին ը. ե.*
Երեքշաբթի. *Թղթատար Ազէքսանդրիոյ համար ժամը 5ին ը. ե.*
Չորեքշաբթի. *Թղթատար Սեւաստոպոլի համար ժամը 10ին ը. ե.*
Չորեքշաբթի. *Թղթատար Սեւ Ծովու նաւահանգիստներու համար, երկու շաբաթը անգամ մը առաւօտեան ժամը 11ին։*
Հինգշաբթի. *Թղթատար Օտեսսայի համար, ժամը 2ին ը. ե.*
Ուրբաթ. *Թղթատար Ազէքսանդրիոյ համար, հանդիսլելով Սուրիոյ նաւահանգիստները երկու շաբաթը անգամ մը, ժամը 4ին ը. ե.*

ԸՆՏԻՐ ԿԻՐԻՏԻ ԱՃԱՌ

Վերոյիշեալ դրուչին ներքեւ ճարոգի եւ չավրագի չինուած ամառոր ամէն տեսակներէն լաւագոյն ըլլալը հաստատուած է, կը ծախուի քիլօն 3 դրչ. 10 փարայէ։ Իսկ արքունի ներքի յատուկ հոտաւէտ տեսակին քիլօն չորս դրչ.ի կը ծախուի։

Գատառներէն ելած ամէն չանձնարար թաթիճն արագ կը կատարուի։

Գիներըը լաւ ըլլալով

Բերայի գեղարանը բաց է գիշեր ցերեկ։

ԱԶԴ. *Տր Պէհճէթ պէյ արհամարհելով կը բուժէ աչքի, հիւանդութիւնները չարաչարքի եւ կիրակի։ Ընդհակառակն պէս Տր. Մուհիէտտին պէյ կը բուժէ կանչի, կոկորդի եւ քիթի հիւանդութիւնները չարաչարքի, հինգշաբթի, ուրբաթ եւ կիրակի օրերը ժամը 9էն մինչեւ 11։ Տր. Ֆարաեանօղլօ ամէն օր մինչեւ ժամը 7։*

Պոլսոյ գեղարանին մէջ աղքատներ ձրիաբար կը գարմանուին։